

Trnava: 9-dňová novéna

Trnavský Dóm svätého Mikuláša vyhlásil pápež Benedikt XVI. za Baziliku minor. Dóm preslávil slziaci obraz Panny Márie, ktorý mal pred tristo rokmi zastaviť šíriaci sa mor v Trnave. Vtedy sa mesto zaviazalo slúžiť svätej omše venovanej Panne Márii a to nielen v deň záchranu, ale aj v každú sobotu o desiatej hodine.

Obraz trnavskej Panny Márie bol namaľovaný podľa obrazu, ktorý sa nachádza v rímskom kostole sv. Alexeja Bonifáca. V roku 1663 v júli, keď Turci rýchlo postupovali na sever na obraze Panny Márie v Dóme sv. Mikuláša v Trnave sa objavili krvavé slzy. Varovala a zároveň mesto aj ochránila. Trikrát obraz slzil v časoch Kurdskej vojny. Kardinál Kristián August preto stanovil komisiu štrnástich mužov, aby udalosť vyšetrili.

Imrich Polák, dekan Dómu sv. Mikuláša v Trnave: „V Ostrihome v archíve by mali byť originálne odpisy,

vypočúvanie 24-och osôb, ktoré boli svedkami toho slzenia.“

V roku 1710 záutočila morová epidémia aj na Trnavu. Počas nej zomrelo mnoho ľudí. 21. novembra sa preto všetci zdraví obyvatelia meste zhromaždili pred zázračným obrazom Panny Márie a prosili ju o pomoc. Keď z úst kňaza a veriacich zaznelo Tedeum Laudeamus, mor prestal. Stalo sa tak na sviatok obetovania Preblahoslavennej Panny Márie. Dodnes si to veriaci pripomínajú každú sobotu a raz v roku počas 9-dňovej novény.

Anketa:

„Panna Mária, to je moja jednoduchá patrónka, vždy mi pomôže.“

„Patrí sa jej pokloniť a poďakovať. A prosiť.“ (koniec ankety)

Túto nedeľu bude počas svätej omše za prítomnosti nuncia zverejnené vyhlásenie svätého otca Dómu sv. Mikuláša v Trnave za Baziliku Minor.

TV, 19:30, 14.11.2008

Katolícka cirkev na Slovensku pomáha pri informovaní verejnosti o eure

Katolícka cirkev na Slovensku pomáha pri informovaní verejnosti o eure. Za posledných 9 mesiacov pracovníci Národnej banky zaškoliť viac ako 1200 kňazov rímskokatolíckej a gréckokatolíckej cirkvi. Praktickými informáciami o eure chce cirkev pomôcť najmä starším či osamelým, alebo ľuďom pripútaným na lôžko. Pokračuje Michaela Straková.

Spolupráca Národnej banky s cirkvami sa začala už v júni. Jej pracovníci zrealizovali prednášky pre kňazov z jednotlivých diecéz a cirkevných organizácií.

Miroslav Šarišký, školiteľ z NBS: „Gró tej prednášky sa sústreďovalo na občanov, s ktorými prichádzajú do styku starší v pokročilom veku, aby mohli vopred varovať pred prípadnými podvodníkmi, ktorí by sa vydávali za predstaviteľov Národnej banky, alebo inej banky a inštitúcie a snažili by

sa ich oklamať alebo okradnúť.“

Pre mnohých, hlavne starších veriacich je práve kňaz dôležitou autoritou, ktorej veria.

Cyril Jančíšin, výkonný tajomník Konferencie biskupov Slovenska: „Vylučujeme masívnu informovanosť, alebo propagáciu v kostoloch, pretože nepovažujeme toto za našu parketu, za našu agendu.“

Podľa výkonného tajomníka však ešte stále vládne najmä medzi staršími strach prijatia novej meny.

Cyril Jančíšin, výkonný tajomník Konferencie biskupov Slovenska: „Majú aj negatívne pocity z toho, že čosi sa mení. Myslím si, že to vychádza aj z psychológie, že každý človek sa do istej miery bojí zmeny.“

V novembri pripravuje Národná banka ďalšie semináre pre 240 duchovných z Prešova.

Rádio Slovensko, 18:00, 17.11.2008

Do Nitry prišli štyri ružové sestry

Rehoľníčky na Šindolke sa vo dne v noci modlia. Ľudia ich prosia o modlitby aj e-mailom.

Kláštor s kostolom komunity ružových sestier, prvý na Slovensku, posvätili v sobotu na Šindolke v Nitre.

Túto ženskú rehoľu volajú Služobnice Ducha svätého ustavičnej poklony. Ľudový názov odzrkadľuje farbu ich rúcha a oficiálny ich prevládajúcu aktivitu. Ružové sestry sa pred oltárom v kostole neustále modlia, striedajú sa vo dne v noci.

V Nitre to ešte nie je možné, lebo ich je na to málo. Zatiaľ sú štyri, z toho Slovenka je len Mária Faustína (42). Rodáčka od Trenčína vstúpila do rehole pred 14 rokmi a žila v európskych kláštoroch.

„Skôr som sa zaujímala o rehole, ktoré pomáhajú chorým či starým, ale Boh ma doviedol sem,“ rozpráva.

„Tak čo, už sa vám končí sloboda?“ prihovorili sa jej pred obradom. „Ale kdeže, nám sa sloboda práve začína,“ odpovedala vyrovnaná Mária Faustína.

Od vonkajšieho sveta ružové sestry oddeľujú mreže - v kostole i v miestnostiach pre návštevy.

„Ľudia sestry často osobne žiadajú, aby Boha prosili za nich a za ich blízkych. Obracajú sa na ne aj listom i e-mailom,“ povedal Peter Dušička z misijného domu.

(bej)

SME, 18.11.2008

Talianske lákadlá

Okrem vrcholok svojich hôr Taliansko zimu veľmi nepozná, a preto sú jeho mestá vhodným cieľom poznávacích zájazdov po celý rok. Aj v decembri teda môžete letecky vyraziť do Ríma a pozrieť si tamojšie antické pamiatky či Vatikán.

Zaujímavý môže byť koncom novembra aj štvordňový letecký zájazd do Neapola, pri ktorom si pozriete slávne Pompeje, sopku Vezuv a vyraziť môžete aj na ostrov Capri.

Plus jeden deň, 15.11.2008

ŠtB bola v novembri 1989 v strehu

Komunistická tajná polícia mala v čase revolúcie svojich ľudí v školách aj v továrňach

Prvé revolučné dni nepretržite monitorovala Štátna bezpečnosť. Jej agenti napísali desiatky správ z mítingov po celom Slovensku.

„Ladislav Stromček sa snaží čo najviac rozšíriť informácie o pojednávaní s Jánom Čarnogurským. Tieto informácie rozširuje medzi osobami na báze nelegálnej cirkvi s cieľom zabezpečiť ich účasť na tomto pojednávaní. Za stíhané osoby sú slúžené omše v Blumentáli,“ zaznamenal 2. novembra 1989 analytický odbor ŠtB v Banskej Bystrici.

Tajná služba získala túto informáciu od jedného zo svojich agentov, ktorý bol nasadený na kňaza a organizátora sviečkovej demonštrácie Ladislava Stromčeka v rámci akcie Lipa. Hoci vo všetkých okolitých krajinách sa totalitné režimy rúcali ako domčeky z karát, ŠtB aspoň navonok fungovala, akoby sa nič nedialo.

Svedčia o tom aj ďalšie záznamy z 2. novembra 1989, ktoré sú v archíve Ústavu pamäti národa. „Prameň v styku s Evou Kebískovou zistil, že Charta 77 pripravuje k výročiu narodenia Klementa Gottwalda 23. novembra demonštrácie v Prahe aj ďalších mestách.“ Ďalší protest bol plánovaný na 25. február 1990 - v deň výročia komunistického puču. „Charta predpokladá, že vystúpenie bude mať masový charakter.“

Tajná polícia zachytila aj informáciu, že v Banskej Bystrici vzniklo združenie Humanita, ktoré chcelo bojovať za ľudské práva. Združenie mienilo osloviť najmä mladých ľudí. „ŠtB vykonáva opatrenia k preverke existencie takejto iniciatívy,“ napísal dva týždne pred revolúciou plukovník Pavel Korbel.

Anonymné vyhrážky

Hoci za provokácie voči režimu hrozilo väzenie, krátko pred 17. novembrom chodilo štátnym aj stranickým organizáciám čoraz viac anonymov. KSS vo Zvolene dostala list, ktorý označil jej funkcionárov za sebcov a zlodějov a odporučil im, aby si našli inú prácu.

Ďalší anonym komunistom odkázal: „Keď nezavoláte Jakešovi, aby pustil Čarnogurského a keď Štěpán verejne neprizná, že vzal úplatok, tak budú zabíjať traja policajti v uliciach

Martina“. Tajná služba nebrala podobné vyhrážky na ľahkú váhu. „ŠtB vykonáva opatrenia k odhaleniu pisateľa,“ zaznamenal plukovník Korbel.

Krátko pred revolúciou pribudlo aj emigrantov zo Stredoslovenského kraja. V októbri 1989 ušlo na Západ 11 ľudí, v predchádzajúcich piatich mesiacoch ich bolo len 24. Napätie sa stupňovalo aj v ZŤS Martin. „Sľubom vedenia podniku ani komunistom sa nedá veriť,“ cituje ŠtB zamestnancov podniku v zázname zo 14. novembra.

Tiene ŠtB

Navonok sa však nič nezmenilo ani po 17. novembri, keď polícia v Prahe násilne potlačila pokojnú demonštráciu študentov. ŠtB monitorovala všetky mítingy vo väčších aj menších mestách, svojich agentov posielala aj do škôl a tovární.

Tí napísali v prvých revolučných dňoch desiatky správ, v ktorých bolo všetko - počet ľudí, ktorí prišli na míting, mená rečníkov, detaily prejavov aj charakteristiky vedúcich osobností. „Prameňom bolo zistené, že v areáli internátov Pedagogickej fakulty v Banskej Bystrici sa stretlo asi 500 študentov. ŠtB venuje vývoju situácie zvýšenú pozornosť,“ napísal 21. novembra plukovník Korbel.

Rýchle zmeny v spoločnosti sa však postupne prejavili aj v správach tajnej služby. Od decembra 1989 bola len pasívnym pozorovateľom udalostí, jej záznamy sú čoraz stručnejšie. V tom čase už mala ŠtB iné starosti - ako čo najrýchlejšie zahľadiť stopy. Na základe rozkazu svojho posledného šéfa Alojza Lorenca zničila v priebehu niekoľkých týždňov tisícky spisov tajných spolupracovníkov.

Schizofrénia

Hoci bolo zrejmé, že komunistická tajná polícia má svoje dni zrátané, na Krajskej správe ŠtB v Bratislave organizovali ešte v polovici januára 1990 „majstrovstvá v branných lyžiarskych disciplínach“ vo Vysokých Tatrách. V rovnakom čase bol vydaný pokyn, ako zabezpečiť návštevu prezidenta Václava Havla v Bratislave.

Dokonalú schizofréniu ilustrujú aj záznamy z mítingov policajných funkcionárov a ľudí z ŠtB, ktorí bezradne diskutovali o tom, „ako sa správať v novej politickej situácii“. Bizarný je aj pokyn náčelníka bratislavskej Správy ZNB Štefana Mikulu zo 16. januára

1990: „Oslovenie súdruh a súdružka sa nahrádza slovami pán a pani. Pozdrav Češt' práci sa nahrádza slovami Dobré ráno, Dobrý deň, Dobrý večer.“

Keď nezavoláte Jakešovi, aby pustil Čarnogurského, v uliciach Martina budú zabíjať traja policajti.“ Anonym zo 16. novembra 1989

Marek Vagovič
SME, 15.11.2008

HOMOSEXUÁLNA ROZPRÁVKA PRE DETI

Poľsko čaká malá revolúcia na knižnom trhu - rozprávka o dvoch homosexuálnych tučniakoch.

Detskú knižku plánuje vydať organizácia Kampaň proti homofóbii. Rozpráva skutočný príbeh dvoch tučniakov z newyorskej zoo. Roy a Silo tvorili pár šesť rokov. Ošetrovatelia ich videli, ako sa pokúšajú vysedieť kameň v tvare vajca, hoci boli obaja samčekovia. Dali im teda druhé vajce páru, ktorý predtým dokázal vysedieť iba jedno. Z vajčka sa potom vyliahla samička Tango a Roy so Silom ju spoločne vychovali.

Knižka s ich príbehom vyšla v roku 2005 v USA pod názvom And Tango Makes Three. Poľskí aktivisti teraz rokujú s americkým majiteľom vydavateľských práv. Rozprávkou chcú deťom ukázať, že homosexuálne páry vychovávajúce deti nie sú o nič horšie od tradičných rodín. Otázka je, s akým ohlasom sa takáto kniha stretne v konzervatívnom katolíckom Poľsku. **Plus jeden deň, 19.11.2008**

Nemeckým úradom sa podaril doteraz najväčší záťah proti detskej pornografii na internete

Nemeckým úradom sa podaril doteraz najväčší záťah proti detskej pornografii na internete. Prokuratúra začala trestné stíhanie v 563 prípadoch. V kauze figurujú aj lekári, kňazi i futbalový tréner.

Rádio Slovensko, 12:00, 18.11.2008

Na úrad musí aj človek bez domova

Nový zákon o sociálnych službách môže skomplikovať život aj bezdomovcom. S tým, aby museli žiadať o pomoc na obecnom alebo mestskom úrade, nesúhlasí ani cirkev.

Už od januára bude platiť, že človek, o ktorého sa nemá kto postarať, urobí lepšie, keď najprv požiada o pomoc svoju obec alebo mesto. Pre bezdomovcov to môže byť neriešiteľný problém.

„Ak k nám príde zmrznutý bezdomovec bez dokladov, na ktorý úrad ho máme poslať?“, pýta sa Cyril Korpesio z Arcidiecéznej charity v Košiciach. Nina Beňová z organizácie „Hľa človek“, ktorá pomáha ľuďom bez domova, sa pýta: „Koľko našich klientov chodí na úrad v mieste svojho trvalého bydliska?“

Ľudia z niektorých organizácií takto reagujú na nový zákon o sociálnych službách. Ministerstvo sociálnych vecí, ktoré ho navrhlo, včera na naše otázky neodpovedalo. Prezident zákon už v nedeľu podpísal, takže na Nový rok začne platiť.

Opäť ide len o peniaze

Človek, o ktorého sa nemá kto postarať, bude mať naďalej možnosť vybrať si zariadenie sociálnych služieb. Urobí však lepšie, keď pôjde na obecný alebo mestský úrad a tam požiada, aby mu takúto službu sprostredkovali. Inak sa mu môže stať, že zariadenie, ktoré si vybral, naňho nedostane finančný príspevok.

Korpesio tvrdí, že bezdomovcom to znemožní prístup k službám a niektoré dobročinné organizácie „odreže od verejných zdrojov“.

Obmedzené právo voľby

Pôvodný návrh zákona, ktorý ministerstvo predložilo, to neobsahoval. Parlament spravil zmenu na návrh poslankyne Jany Vaľovej zo Smeru, ktorá si osvojila pripomienky Združenia miest a obcí Slovenska.

Podpredseda združenia Jozef Turčány hovorí, že obec má určité povinnosti a tie môže vykonávať iba na svojom území. Keby ľudia mali „absolútne právo na výber miesta sociálnej služby kdekolvek na území Slovenska, zákon by bol ťažko vykonateľný“, povedal.

Jozef Čavoje

Katolícka komunita v Taliansku mobilizuje proti ukončeniu života 37-ročnej ženy v kóme

Katolícka komunita v Taliansku mobilizuje proti ukončeniu života 37-ročnej Eluany Englarovej, ktorá je 16 rokov v kóme. Až 34 rôznych zoskupení a spolkov sa v snahe zvrátiť rozhodnutie súdu v Ríme, v zmysle ktorého môže otec ženy ukončiť jej umelé udržiavanie pri živote, obrátilo na Európsky súd pre ľudské práva so sídlom v Štrasburgu. Žena utrpela pri dopravnej nehode pred 17 rokmi ťažké zranenia, v dôsledku ktorých upadla do kómy, z ktorej sa doteraz neprebrela. Aj Vatikán s ohľadom na diskusiu o eutanázii varoval pred znižovaním ľudskej dôstojnosti. Arcibiskup janovský Angelo Bagnasco vyhlásil, že spoločnosť, ktorá by merala hodnotu života výlučne na základe jeho výkonnosti by bola bezpochyby spoločnosťou nehumánnou.

Rádio Lumen, 17:30, 18.11.2008

Dohľad na fare sa skončil

Žilinskú starú faru rozobrali protizákonne, prebieha konanie o pokute

Firma, ktorá budovu zbúrala, ani investor s médiami nekomunikujú.

Štátny stavebný dohľad po zbúraní žilinskej starej fary konštatoval, že stavebník aj zhotoviteľ porušili viaceré ustanovenia stavebného zákona. Na mieste má vyrásť obchodné centrum za 1,2 miliardy korún. Investorom je George Trabelssie.

Budova vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku mala byť podľa stavebného povolenia úplne prestavaná - teda rozobratá a uložená do depozitu až do spätnej realizácie. Nestalo sa tak. Bagre starú faru zbúrali v noci na 13. júla a mechanizmy znemožnili ďalší archeologický prieskum. Vývolalo to pobúrenie verejnosti, ministerstvo kultúry podalo trestné oznámenia.

Zhotoviteľ mlčí

Faru rozoberala firma Ekostav. Jej sekretárka nás odkázala na hovorkyňu investora Ivanu Strelcovú. Tá stanovisko ku starej fare od jej zbúrania neposkytuje. Odkazuje na oficiálnu tlačovú besedu, ktorej termín už niekoľkokrát

preložili. Médiá informovala iba o začatí hrubých terénnych úprav pri Farských schodoch. Ešte začiatkom júla tvrdilo vedenie mesta, vlastníka a investora, že starú faru postupne rozoberú a postavia na pôvodnom mieste.

Zistené nedostatky

Zo záznamu zo štátneho stavebného dohľadu vyplýva, že farnosť, ktorej budova starej fary patrila, aj firma Ekostav porušili mnohé ustanovenia stavebného zákona. Najväčšími nedostatkami bolo nepredloženie stavebného denníka a projektovej dokumentácie v určenej lehote a uskutočňovanie stavby v rozpore s podmienkami stavebného povolenia, čo naplnia podstatu porušenia stavebného zákona.

„Zistené skutočnosti spolu so záznamom z dohľadu boli postúpené majetkovoprávnemu odboru mestského úradu na konanie o uložení pokuty. Konanie dosiaľ nie je ukončené,“ povedal hovorca mesta Martin Barčík.

Odborný stavebný dozor nad prácami robil za firmu IBS Milan Hodoň. Skontaktovať sa nám s ním nepodarilo. Za odborný dohľad bol zodpo-

vedný Pavol Valkovič. Ten tvrdí, že „na objekte sa nenachádzali nijaké architektonické detaily a umelecko-historické prvky, ktoré by bolo treba zachovať“.

Vyjadrenie kontrolovaného stavebníka a zhotoviteľa v zázname chýba.

Farnosť: sme v tom nevinné

Farnosť podľa generálneho vikára Ladislava Stromčeka postupovala korektne.

„My sme si práce objednali vo firme podľa stavebného povolenia,“ povedal. O tom, že budú použité bagre, údajne nevedel. Na farnosť podalo ministerstvo kultúry trestné oznámenie. Uznesenie o začatí trestného stíhania vo veci zločinu zneužívania vlastníctva však prokuratúra zrušila ako neopodstatnené.

„Prokurátor zároveň uložil vyšetrovateľovi doplniť podklady s cieľom zistiť, či vo veci nedošlo k spáchaniu priestupku alebo iného správneho deliktu,“ povedal hovorca prokuratúry Milan Cisarík. Stromček zatiaľ o tom oficiálne informácie nedostal.

Ladislav Kavecký, SME, 19.11.2008

Kňazi o eure kázat' nebudú

Koľko eur vhodit' od januára v kostole do zvončeka farári veriacim neporadia. Na všetky ostatné otázky o prechode na novú menu, však odpovedia radi. Pracovníci Národnej banky Slovenska vyškolili doteraz 1 200 kňazov rímskokatolíckej a gréckokatolíckej cirkvi a vyše 200 pracovníkov ďalších cirkví.

Priamo počas omše sa však o eure hovoriť nebude a kňazi neplánujú novú menu spomínať ani v kázňach. „V kostole má znieť slovo Božie, tej človečiny je všade dosť,“ povedal pre Pravdu evanjelický farár zo Starého Smokovca, ktorý si však neželal uviesť svoje meno.

S účasťou na školeniach centrálnej banky však cirkvi súhlasili, aby v prípade potreby vedeli veriacim pomôcť. „Uvedomujeme si, že v období prechodu na inú menu sa môžu najmä starší alebo opustení ľudia stať terčom rôznych špekulantov a podvodníkov najmä preto, že informácie sa k nim bežnou cestou nedostanú,“ vysvetlil výkonný tajomník Konferencie biskupov Slovenska Cyril Jančíšin. Práve k takýmto citlivým skupinám ľudí majú podľa neho kňazi dobrý prístup.

Cirkev chce v prípravách na euro pôsobiť skôr preventívne. „Ľudia čakajú od kňaza skôr povzbudenie a presne to robíme. Upokojujeme ich, aby sa novej meny nebáli a aby sa vystrihali špekulantov,“ povedal hovorca bratislavskej arcidiecézy Jozef Haľko, ktorý každodenne slúži aj omše.

Ak sa mu veriaci priznajú, že otvorili dvere neznámemu, tak im za každým zdôrazňuje, že kým niekoho vpustia do bytu, majú najskôr zistiť, kto zvoní. Polícia totiž zaznamenala

nejeden prípad, keď podvodníci vydávajúci sa za pracovníkov elektrární, plynární alebo bánk, osamelých starších ľudí okradli o celoživotné úspory.

Podľa Jančíšina je bežné, že ak sa v nejakom regióne vyskytne takýto prípad, polícia poprosí cirkev o pomoc a aj prostredníctvom kňazov sa snaží ľudí informovať, aby si dávali pozor.

„Pre mnohých, najmä starších občanov, je kostol jedinou formou kontaktu so spoločnosťou, preto je potrebné, aby ich duchovní v prípade potreby vedeli informovať a poradiť im,“ uviedla Edita Škodová, tajomníčka Generálneho biskupského úradu Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku. Peniaze sa však od januára zmenia a mnohých veriacich trápi aj to, koľko sa patrí oferovať do zvončeka od januára v eurách. Či sa na nich nebudú krivo pozerat', že do zbierky venujú len mince. Ved' najmenšia eurobankovka bude mať po prepočte hodnotu viac ako 150 korún.

Jančíšin však upozornil, že na túto otázku si veriaci budú musieť odpovedať sami v sebe. „Príspevok do zvončeka či do zbierky je úplne dobrovoľný. Nikdy sme v tomto veriacim neradili a ani to robiť nebudeme. Každý dá toľko, koľko môže, alebo uzná za vhodné,“ povedal tajomník.

1400 kňazov a pracovníkov cirkví vyškolila Národná banka Slovenska od kňaza skôr povzbudenie a presne to robíme.“ Jozef Haľko, hovorca bratislavskej arcidiecézy

Erika Farbiaková, Nina Lednická
PRAVDA, 20.11.2008

Milodar za omšu sa nezmení

Kto bude chcieť dať na budúci rok slúžiť omšu za zosnulých príbuzných, zaplatí v kostole 3,32 eura. Presne toľko bude od januára výška milodaru za omšu na konkrétny úmysel. V súčasnosti sa za takúto službu platí 100 korún, to znamená, že suma sa nebude zvyšovať ani znižovať, ale prepočíta sa presne podľa konverzného kurzu 30,1260 koruny za euro. Dohodla sa na tom východná a západná provincia rímskokatolíckej cirkvi na Slovensku.

Podľa tlačovej kancelárie Konferencie biskupov Slovenska naďalej

platí, že suma je len orientačná. Kto z veriacich bude chcieť obetovať vyšší alebo nižší milodar, môže tak urobiť v zmysle kánona. O tomto rozhodnutí bude vydaný príslušný dekrét.

Podľa kanonického práva úlohou provinčného koncilu alebo zhromaždenia biskupov je pre celú provinciu dekrétom určiť, aký milodar sa má venovať na slávenie a obetovanie omše. Kňazovi nie je podľa kánonu dovolené žiadať vyššiu sumu. Je mu však dovolené prijať spontánne venovaný vyšší, ale aj nižší milodar.

Koľko oferovať do zvončeka v eurách? Farníci nevedia

Euro už pomaly klope na dvere, ale ľudia, ktorí chodia pravidelne do kostola, zatiaľ v novej mene nerozmýšľajú. Farníci v Lackove v okrese Krupina zatiaľ nevedia, či budú od januára hádzat' do zvončeka centové alebo eurové mince, či dokonca bankovky. „Zariadim sa podľa toho, ako mi bude dochodiť,“ hovorí Anna Bartková, sedemdesiatpäťročná dôchodkyňa žijúca na lazoch nad Lackovom.

Podobne reaguje aj jej rovesníčka Anna Jombíková, ktorá prišla v stredu ráno nakúpiť do miestneho obchodíka. „Koľko budem hádzat' do zvončeka? Tak to ešte naozaj neviem. Ani som o tom nerozmýšľala,“ premýšľa Lacková.

Zmena meny ju zatiaľ netrápi. Priznáva, že si nepamätá ani hodnotu konverzného kurzu, ktorou sa korunky na eurá prepočítajú.

„No môj starý to vie,“ zdôrazňuje pri odchode.

Nová mena však už do Lackova, kde žije asi 120 ľudí, dorazila v plnej sile. Aspoň čo sa týka informácií. Ľudia sa o eure dozvedajú nielen z televízie, dennej tlače či z obecného úradu, ale aj v kostole. A to napriek tomu, že farár zo susednej dedinky Litava chodieval do Lackova slúžiť omše len raz či dva razy do týždňa.

„Pán farár nám o eure rozpráva, dokonca už v kostole rozdával aj brožúrky o prechode na novú menu,“ pripomína 42-ročný obyvateľ Lackova, Jozef Jombik, ktorý chodieval do kostola pravidelne.

Sedemdesiatročný Ján Balko zavíta na bohoslužby len v nedeľu, o náhrade za koruny sa v kostole už tiež čo to dozvedel. „Informácie však čerpám najmä z rádia,“ poznamenáva.

Farár z Litavy Peter Ivanič vysvetľuje, že bohoslužby, ktoré vedie, nemajú v nijakom prípade podobu eurokampane. „Cirkev akurát v spolupráci s jednou z bánk umožnila farníkom dostať sa k letákom o eure,“ hovorí Ivanič. Letáky boli v kostole na voľne prístupnom mieste dva týždne a ľudia si ich odtiaľ mohli vziať domov. Aj starosta Litavy Štefan Matejkin (Smer, HZDS, SNS) sa nazdáva, že informácií o eure sa k ľuďom dostáva naozaj dosť. „Informujeme ich my, keď treba

požiadame o pomoc aj pána farára, ale aj Združenie miest a obcí Slovenska. Ľuďom prichádzajú informácie domov aj poštou, o možnostiach dozvedieť sa všetko potrebné z médií nehovoriac. O novej mene už nemá dosť informácií naozaj iba ten, kto nechce o nej nič vedieť," dodal Matejkin.

Števo Rimaj, PRAVDA, 20.11.2008

Prezident Gašparovič položil veniec k pamätníku obetiam komunistického režimu

Prezident Ivan Gašparovič na pietnej spomienke pri príležitosti štátneho sviatku Dňa boja za slobodu a demokraciu položil veniec k pamätníku obetiam komunistického režimu. Spolu s ním položili vence aj podpredseda vlády Dušan Čaplovič, arcibiskup Ján Sokol, zástupcovia diplomatického zboru, poslanci a predstavitelia politických strán, ako aj bývalí politickí väzni. Prezident označil 17. november 1989 za medzník, ktorý ovplyvnil osudy celého národa a stal sa zlomom medzi totalitou a demokratickým režimom.

Rádio Hey!, 18:00, 17.11.2008

Profesionálny vyháňač duchov očistil Katov dom

Velebíme ta, Bože, že tvoj syn sa stal človekom a priniesol nám spásu. Hľaď na tento dom a udeľ mu svoje požehnanie... Daruj im pokoj a radosť... Zachovaj vo svojej milosti všetkých, ktorí v tomto dome bývajú...

Mladý muž v kňazskom rúchu obradne odrieka predpísanú modlitbu, obchádza izbu a kropí jej steny svätenou vodou, posvätenou na sviatok Troch kráľov.

Potom profesionálny vyháňač nespokojných duchov z ľudských príbytkov požehná dom a zažela domácim pokoj na duši... Milan Kupčik, dekan trenčianskej farnosti, vykonal už niekoľko podobných obradov, aby zbavil „strašidelný“ dom svojich duchov a vrátil jeho obyvateľom pokoj na duši.

„Cirkev verí v posmrtný život, teda aj v duchovný," pripomína kňaz. Podľa neho sa aj v súčasnosti dosť ľudí sťažuje na prítomnosť duchov vo svojich domovoch, ktorí im znepríjemňujú život, alebo ich strašia. „Bolo dosť takých prípadov v minulosti, máme ich aj dnes," konštatuje bez zbytočných emócií hlava trenčianskej farnosti.

V jeho farnosti zaznamenali už niekoľko podobných prípadov a všetci hľadali uspokojivé vysvetlenie. „Ešte predtým, kým duchov-

ný pristúpi na vysviacku „strašidelného“ domu alebo aj budovy, treba zistiť, či je v duševnej pohode človek, v dome ktorého sa duchovia nachádzajú, alebo ide skutočne o oblasť duchovna," vysvetľuje. Až potom začína svoju prácu kňaz.

Ak sa zistí, že v dome sú prítomní duchovia, cirkev pomáha prostredníctvom Boha, vysvätenie domu je podľa dekana víťazstvom dobra a lásky, nie samotného duchovného.

Katov dom vysvätil nedávno dekan Milan Kupčik osobne, keď sa snažili duchov vyhnať špiritistami a iní odborníkmi na paranormálne javy.

„Vieme dobre, čo sa v ňom dialo, medzi umučenými boli aj nevinní, ktorí nesmierne trpeli, nuž som sa ponúkol, že sa pokúsím ten dom zbaviť podivuhodných javov," vysvetľuje.

Podľa Jitky Šišlikovej v Katovom dome drevená kľada po vysviacke vydesila návštevníkov len raz alebo dvakrát. Niektorí návštevníci sa preto dodnes na pána farára hnevajú, vraj radšej nemal Katov dom posvätiť. Pán dekan však spokojne hovorí: „Ak som pomohol, som rád.“

Jožo T. Schön
HN, 21.11.2008

Nitrianski mestskí poslanci schválili dodatočné peniaze pri cirkevnej škole

Nitrianski mestskí poslanci schválili dodatočné peniaze pri cirkevnej škole vo výške viac ako 2 milióny korún. Niektorým poslancom sa nepáčil spôsob, akým školy predložili svoje požiadavky. Informuje Jolana Čuláková.

Dve cirkevne základné školy v Nitre sa dostali do finančných problémov. Požiadali mesto o dofinancovanie na tento rok vo výške viac ako 3 milióny korún. Mestských poslancov o tom informoval viceprimátor a poslanec za KDH František Baláž. Vo svojom úvodnom vystúpení upozornil na diskrimináciu, čo niektorých poslancov pobúrilo.

František Baláž, viceprimátor Nitry, poslanec za KDH: „K diskriminácii by prišlo vtedy, keby sme začali rozdeľovať, či to je cirkevná oblasť, alebo sú to naše mestské školy a ja nevidím dô-

vod, aj keď sú cirkevne školy zaradené do jedného balíka so súkromnými školami, čo ja pokladám za veľkú chybu a dokonca od rodičov začali vyberať poplatky za to, že chodia do cirkevnej školy, lebo nie je na školskú jedáleň, nie je na stravovanie, nie je na školský klub.“

Marta Rácová, poslankyňa Mestského zastupiteľstva za Smer SD: „Samosprávy majú právomoc dofinancovať tieto školy, keď chcú, alebo nechcú. My nenálepkujeme deti, ani ich nedelíme na štátne a cirkevne a mne sa to nepáčilo, že sa to tam podsúvalo. Keď kritizuje, alebo má obavy, že by sme my nedofinancovali, prečo nekritizuje a nenalieha na štát?“

Poslanci nakoniec schválili sumu 2 120 000 korún. Poslankyni však prekážal aj spôsob predloženia informa-

tívnej správy.

Marta Rácová, poslankyňa Mestského zastupiteľstva za Smer SD: „Nemali by sa obchádzať komisie a nemali by sa takýmto spôsobom dávať materiály ráno na stôl poslancom.“

František Baláž vysvetľuje: „To nemohlo ísť do školskej komisie preto, lebo požiadavku na dofinancovanie sme dostali dosť neskoro.“

Poslanec za Ľudovú stranu HZDS Ján Kovarčík v tom nevidí problém: „Ja som bol informovaný o ňom, ja som si ho pozrel a preto som sa s tým bez problémov stotožnil.“

Jozef Dvonč, primátor Nitry: „V tomto prípade nejde o diskrimináciu, keď všetci žiaci budú rovnako financovaní. To znamená aj v základných školách, aj v cirkevných školách.“

Rádio Regina, 12:00, 15.11.2008

Kat, Barbora alebo... na love duchov

Bývalý mučiarenňík pokropil svätenou vodou. Áno, stále sme v 21. storočí.

Malé Slovensko strašia mátohy. Napríklad v Trenčíne sa nezbavili strachu z prízraku kata, ktorý tu mučil svoje obeť ešte v 15. storočí. Na hrade sa zjavuje duch kráľovnej Barbory, satanisti, ale aj vyháňači diabla. Niektorí krúti hlavou, niektorí zase virgúľou.

Do boja so strašidkami vyrazila aj cirkev. Profesionálni vyháňači duchov v sutane majú aj v 21. storočí plné ruky práce a bojujú proti démonom noci. Tí ožívajú presne o polnoci. Blúdia po starých neobývaných domoch, hľadajú stratený pokoj. Občas prevrhnu hrniec, dajú do pohybu predmet, zažnú svetlo, kvília a nariekajú... Ľudia žijúci vo svete internetu sa strašidelným domom vyhýbajú na hony. Alebo ich s obľubou navštevujú.

Kat liečiteľ

Z podzemia Katovho domu na Matúšovej ulici v Trenčíne vanie chlad aj uprostred slnečných dní. Duše nevinných obetí sa vznášajú pod nízkou klenbou bývalej mučiarnie a ich mrazivý dych preniká prišielcovi až pod kožu... V prítomí sa krčí dereš, na ktorom väzňov bili železnými guľami, zo stien visia železné okovy... V tejto tmavej pivnici mestský kat mučil a zabíjal hriešnikov ako na bežiacom páse.

„Väzni tu pobudli najviac 15 dní, dovtedy museli byť odsúdení aj potrestaní,“ hovorí sprievodkyňa Jitka Šišlíková. „Išlo o to, aby dlho nežili na trovy mesta.“ V mukách tu kat mordoval často aj nevinných ľudí.

Kat nielen zabíjal, ale aj liečil, keďže poznal anatómiu ľudského tela. Keď však išiel do krčmy, musel si dopredu objednať stôl a stoličku, nikto pri ňom totiž nechcel sedieť. Aj v kostole sedel za plachtou, aby ho ostatní veriaci nevideli. Katova dcéra, aj keď bola pekná a s bohatým venom, zostala na ocot. Kata sa dobrí ľudkovia báli.

Vo vitrínkach ležia popravné meče, ťažké a tupé. Tupými mečmi stínal kat hlavy chudobným zločincovi, ak sa mu to nepodarilo na dvakrát, prizerajúci dav ho mohol zabiť. Pre bohatých hriešnikov mal pripravený ostrý meč. Pravda, príbuzní popraveného museli za „komfortnejšiu“ popravu priplatiť.

Kriesili zvedavcov

Ťažká drevená klada v mučiarni

má štyri otvory. Do nich vložili dvom nešťastníkom ruky, kladu vyťahli k stropu a svojim obetiam páliť údy. V tejto klade v mukách zomrelo veľa hriešnikov a ešte viac nevinných obetí. Ich duše z času na čas údajne ožívajú a nečujne rozkolíšu smrtonosnú kladu.

Prvý raz duchovia nešťastných obetí rozhojdali kladu na jar pred dvoma rokmi.

„Klada sa pohybovala sama od seba asi pol hodiny,“ tvrdí Jitka Šišlíková. V mučiarni spolu s ňou bolo 25 návštevníkov. Polovica návštevníkov predčasne opustila mučiarenň. Kolísavý pohyb klady videli údajne už stovky ľudí zo Slovenska aj zahraničia. Tá sa rozhojdala vždy len v ich prítomnosti. Ešte donedávna sa hojdala raz alebo dvakrát za mesiac a prilákala do mučiarnie dvojnásobok návštevníkov. „Troch návštevníkov, ktorí pohyb hrôzostrašnej klady videli na vlastné oči, sme museli kriesiť, od strachu im prišlo zle,“ hovorí sprievodkyňa. Všimne si neveriaci pohľad. „Naozaj, museli sme ich kriesiť,“ prizvukuje.

Návrat kata

Správa o pohyblivej klade sa rozletela po Slovensku aj v zahraničí. Do Katovho domu sa náhlili návštevníci, ich počet sa oproti obdobiu, keď v katovni nestrašilo, zdvojnásobil. Dostavili sa aj odborníci na paranormálne javy.

„Jeden, ktorý o spomínaných javoch vydal päť kníh a meral mučiarenň o polnoci virgúľou, nám povedal, že nástroj na mučenie uvedie do pohybu svojou prítomnosťou niektorý z návštevníkov, ktorý má v sebe silnú energiu,“ hovorí Jitka Šišlíková. Ozvali sa dokonca aj hlasy, že pohyb spôsobujú okoloidúce autá. Jitka to však zamietla. Tvrdí, že po Matúšovej ceste zase tak veľa áut denne neprejde. Zasiahol až pán farár, ktorý bývalý mučiarenňík pokropil svätenou vodou. Po jeho vysviacke sa klada pred návštevníkmi dala do pohybu asi dvakrát, potom strašenie prestalo, akoby už... Starí obyvatelia Matúšovej ulice však tvrdia, že niekedy vidia na priedomí muža zahaleného v čiernom plášti. Na bývalé mordovisko sa vraj vracia majster kat...

Satanisti na hradnom vršku

Strmou úzkou ulicou od Katovho domu je to len na skok na Trenčiansky hrad. Ročne prejde cestičkou asi 90-ti-

síc domácich a zahraničných návštevníkov hradu. V lesíku neďaleko hradu je starý a zabudnutý komunistický pamätník, okolo pamätníka v kruhu niekoľko stromov. Na tomto mieste sa stretávajú satanisti a rituálne zabíjajú zvieratá. Podľa miestnych vyznávačov bielej mágie, ktorí s nimi zvädzajú súboj, so satanistami sa nehodno zaoberať, pretože vedia na hlavu odvážlivca privolať nešťastie alebo poriadny balvan z hradného múru, ba dokonca aj celú stenu.

Karol je horolezec, ktorý opravoval nedávno zrútený hradný múr a o pôsobení satanistov na hrade netuší. Počas rekonštrukcie múru však niekoľko nocí prespával vo veži hradu. „Každý večer sa mi zjavila kráľovná Barbora a strašila ma,“ priznáva. Horolezec zapaloval sviečky, aby sa neodbytnej paničky zbavil, postáľoval sa aj v múzeu.

„Ten mladík bol poriadny nerestník,“ reaguje jedna z pracovníčok múzea. Hovorí, že si vodil do hradnej veže každý večer inú dievčinu. Tie ho neskôr prenasledovali na hrade i pod hradom. O satanistoch nepadne ani slovo.

Strážcovia duchov

Ani zamestnancom Trenčianskeho hradu sa o strašidlách príliš nechce hovoriť.

Správkyňa hradu Monika Gurínová pracuje tu päť rokov, neskôr hovorí, že v súvislosti so strašidkami je skeptická, žiadne doteraz nevidela. Podľa nej múry hradu len odrážajú zvuky mesta a vtedy sa zdá, že hrad oživa. „Ak sa niečo deje na námestí v Trenčíne, na hrade to veľmi dobre počuť,“ tvrdí. Ani nočným strážnikom nie je príliš do reči. Jednému sa stalo, že zo steny padol meč rovno k jeho lôžku. Keď sa potom nad tým zamyslel, dopel k názoru, že za normálnych okolností by podobne nespadol. Tvrdí, že to zariadila vyššia moc, ktorá oživa na hrade v noci. Jeho kolega spomína na dievčinu, ktorá si robila žarty z ducha Barbory, neskôr ju takmer prizabila padajúca škridla. Tento muž počul dokonca v miestnosti, v ktorej je kozub, ľudskú vravu, ale nikoho nevidel...

Stráviť noc so strážcami duchov na Trenčianskom hrade je však číra nemožnosť. Strážcovia duchov, aj pani riaditeľka, ponuku z neznámych príčin odmietli...

Jožo T. Schöb
HN, 21.11.2008

Postup, akým asanovali múry žilinskej fary, bol pravdepodobne v rozpore so zákonom

Postup, akým asanovali múry žilinskej fary, bol pravdepodobne v rozpore so zákonom. Vyplýva to zo správy stavebného štátneho dohľadu. Závěry kontroly zatiaľ nie sú oficiálne a právoplatné. O prípadných sankciách rozhodnú mestskí právnici. Informuje Vanda Tuchyňová.

Kauza žilinskej fary vyvrcholila počas leta, keď objekt v priebehu pár dní zbúrali bagre. Udalosť vyvolala vo verejnosti rozhorčenie. V tom čase sa viedla diskusia, či fara je alebo nie je národnou kultúrnou pamiatkou. Prebiehalo vtedy oficiálne konanie. Mesto tvrdilo, že vydalo stavebné povolenie na jej postupné rozobratie a znovupostavenie. Faru ale zbúrali. Na rad prišiel Štátny stavebný dohľad. Vykonal ho žilinský stavebný úrad. Z kontroly vydal zatiaľ neoficiálnu správu.

Martin Barčík, hovorca Mestského úradu Žilina: „Bolo zistené, že stavebník nepokračoval v súlade s podmienkami. Stavba mala byť rozobratá a uložená do dočasného depozitu do doby spätnej realizácie. Najmä sa jedná o porušenie podmienok uloženia drevenej konštrukcie krovu, postupného odstránenia jednotlivých vrstiev maľovky.“

Správne konanie ešte neukončili. V súčasnosti majú spis v rukách mestskí právnici. Zodpovedný vo veci je stavebník, teda miesta rímskokatolícka cirkev. K správe sa jej predstavitelia vyjadria až keď bude právoplatná. Podľa generálneho vikára Ladislava Stromčeka od zhotoviteľa stavby, firmy Ekostav, žiadali práce v súlade so stavebným povolením. Stanovisko Ekostavu sa nám získať nepodarilo. Kauzou žilinskej fary sa zaoberá prokuratúra i polícia. Pamiatková inšpekcia namieta totiž, že mesto vydalo stavebné povolenie na rekonštrukciu budovy bez toho, aby sa s vecou obrátili na pamiatkárov. Stavebný úrad si vystačil so starým vyjadrením Krajského pamiatkového úradu v Žiline. Prokurátor rozhodol, že mesto svoje rozhodnutie revidovať nemusí, s čím nesúhlasia

pamiatkári a posúvajú vec na Generálnu prokuratúru.

Alex Tahy, Slovenská pamiatková inšpekcia: „Stanovisko odišlo v mene ministra kultúry. Namietať výklad okresnej prokuratúry.“

Slovenská pamiatková inšpekcia podala v súvislosti so žilinskou farou okrem iného i dve trestné oznámenia. Prípád má stále v rukách polícia.

Rádio Slovensko, 18:00, 20.11.2008

Odbornú konferenciu o spoločnej histórii Slovenska a Maďarska

Európski socialisti budú iniciovať odbornú konferenciu za účasti historikov, vedcov, predstaviteľov cirkví a iných odborníkov zo Slovenska a Maďarska. Cieľom je odborne zhodnotiť spoločnú históriu, urobiť za ňou hrubú čiaru a hľadať riešenia do budúcnosti.

Rádio Slovensko, 20:00, 19.11.2008

Po zmene hraníc Nitrianskej diecézy sa zmenila aj územná pôsobnosť miestnej diecéznej charity

So zmenou hraníc Nitrianskej diecézy sa v týchto dňoch mení aj územie pôsobnosti Nitrianskej diecéznej katolíckej charity. Tá teraz odovzdáva svoje pôsobiská na súčasnom území novej Žilinskej diecézy a jej novozriadenej charity. Zároveň sa jej predstavitelia chcú zamerať na tvorbu nových projektov v mestách a farnostiach kde zatiaľ nepôsobila.

Diecézna charita ako cirkevná organizácia kopíruje okrem iného aj prípadné územné zmeny diecéz. Po februárovej zmene hraníc Nitrianskej diecézy sa zmenila aj územná pôsobnosť miestnej diecéznej charity. Hovorí jej riaditeľ Juraj Barát.

Juraj Barát, riaditeľ Nitrianskej diecéznej katolíckej charity: „Všetky tie charitatívne diela, ktoré diecézna charita v Nitre budovala na území terajšej Žilinskej diecézy, to znamená aj tie v Čadci, Žiline, v Považskej Bystrici, Ilave a ... farské charity na tomto území. Tak tieto budú základom novej Žilinskej diecéznej charity.“

Pre Nitriansku diecéznu katolícku charitu to v praxi znamená, že bude postupne odovzdávať spomínané projekty Žilinskej diecéznej katolíckej charity.

Juraj Barát, riaditeľ Nitrianskej diecéznej katolíckej charity: „Diecézna charita Nitra odovzdá projekty, vrátane personálu asi 70 ľudí, majetok. Všetko ostatné čo s tým súvisí.“

Nitrianska diecéza získala dekanáty z bývalej Trnavskej arcidiecézy. Rádio Lumen zaujímalo koľko nových úloh, ktoré s tým súvisia pribudne nitrianskej charity teraz.

Juraj Barát, riaditeľ Nitrianskej diecéznej katolíckej charity: „Na tomto území nie sú žiadne charitatívne diela doteraz vybudované. Takže tuto začíname asi tak ako sme na ostatnom území začítali pred 17 rokmi.“

Prvý krok na novom území podniká Nitrianska diecézna katolícka charita už v týchto dňoch.

Juraj Barát, riaditeľ Nitrianskej diecéznej katolíckej charity: „Teraz pripravujeme prvý list ku zbierke, ktorá bude na charitu a tento sme poslali aj na tieto nové územia. Budeme vidieť aká bude reakcia, aká bude odozva a podľa toho my sme pripravení samozrejme poskytnúť to všetko, čo sme sa naučili aj na tomto území.“

Miroslav Lyko

Rádio Lumen, 17:30, 20.11.2008